

■ Афіша

РАЗГЕРМЕТЫЗАЦЫЯ

Білеты і праграма «ТЭАРТа» ўжо даступныя

■ Пад адкрытым небам

Акардэаністы, вулічны тэатр, флячкі

Заўтра ў сталіцы пройдзе фэст
«Дзень Польшчы ў Мінску»

Тэрыторыя Верхняга горада мае быць на цэлы дзень прысвечана Польшчы, польскай культуры і таму, што запланавалі для наведвальнікаў пасольства Польшчы, Польскі Інстытут і Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт. Заўтра ў сталіцы можна будзе стаць удзельнікам адмысловага фэсту, прысвечанага 100-годдзю аднаўлення незалежнасці, якое сёлета адзначае наша заходняя суседка. А таксама паслухаць даваенны польскі джаз, навучыцца гатаваць польскія стравы і даведацца, дзе і як вывучыць польскую мову.

Праграма датычыцца не толькі сферы мастацтва, але і навукі, гісторыі, спорту і цалкам прыкладных рэчаў, што напэўна прыцягне да Ратушы багата гасцей. Перш за ўсё скажам, што фэст паклапаціўся пра музыку, тэатр, выставачныя экспазіцыі і кнігі.

Днём музычная пляцоўка — Верхні горад будзе падзелены на некалькі тэматычных сфер — сцэнай для вакальных і танцавальных калектываў польскай дыяспары ў Беларусі, а таксама гасцей з Польшчы — Маладзёжнага духавога аркестра з Гайнаўкі і шоу мажарэтак. А вечарам свінг, танга і даваенны польскі джаз у сучасных аранжыроўках ад калектыву «Jazz Band Mlinarski-Masecki», які займае папулярнасць не толькі ў сваёй краіне, але і за яе межамі. Як унікальную з'яву арганізатары пазіцыянуюць акардэаністаў «Motion Trio». «Іх музыка выклікае эмоцыі, параўнальныя з уражаннямі ад клубнай тэхна-вечарыні, акадэмічнага ці нават рок-канцэрта».

Тэатр будзе прадстаўлены ў вечаровым Карэтным дворыку калектывам «Ніколі» і яго вулічнай пастаноўкай «Імпрэсарыя» з артыстамі ў якасці галоўных герояў. А выстаўка — у дворыку мастацкай галерэі Міхаіла Савіцкага — пакажа тое, што з польскіх скарбаў уключана ў Спіс сусветнай спадчыны ЮНЕСКА.

На фэсце можна будзе знайсці і набыць кнігі польскіх аўтараў у перакладзе на беларускую мову — сярод прапануемых моўна-адукацыйнага кірмашу на арт-тэрасе за канцэртнай залай «Верхні горад». Уласна, гэта і ёсць месца, дзе зацікаўленыя ў засваенні польскай мовы наведвальнікі даведаюцца, дзе і як яе вывучыць, і паўдзельнічаюць у моўных гульнях і конкурсах.

Пра кухню трэба было казаць у першую чаргу, але прыходзіцца стрымліваць сябе фарматам культурнай старонкі. У Верхнім горадзе заўтра акажуцца небезьведомыя польскія шэф-повары, якія правядуць майстар-класы і на вачах у наведвальнікаў прыгатуюць традыцыйныя польскія стравы. Каралеўскі суп, белы боршч, страва на заквасцы з жытняй мукі журэк (дзеля справядлівасці адзначым, што ён традыцыйны для беларускай кухні таксама). Суп з ялавічных рубцоў флячкі (зноў нешта агульнае з Беларуссю). Бігас з капусты і мяса (і ў нас яго гатуюць). Духмянае дзеянне будзе адбывацца ў дворыку гатэля «Манастырскі», але на працягу дня фудкорты з польскімі традыцыйнымі стравамі будуць таксама працаваць на плошчы Свабоды.

Траціць калорыі варта прыйсці на пляцоўку каля рэстарана «Рэнесанс», дзе прафесіяналы і аматары змогуць сыграць у спартыўную гульню рынга, некалі прыдуманую Уладзімірам Стрыжэўскім. Будуць і майстар-класы, і курсы, і паказальныя матчы.

Воблакі ў прабірыцы, самаробныя петарды, парад рознакаляровых агнёў — гэта ў Карэтным дворыку ад навукова-забаўляльных майстэрняў, дакладнай ад Лабараторыі Марыі Складуўскай-Кюры і музея эксперыментальных навук «Эксперыментус». Кажуць, адбудзецца нават стварэнне вечнага рухавіка.

3D-прінтары і роботы, цеплавізіійная камера, а таксама мабільныя праграмы для дыстанцыйнага кіравання — ад Лодзінскага ўніверсітэта. Эка-дызайн і выяўленчае мастацтва на мяжы скульптур і тэкстылю — ад Акадэміі выяўленчага мастацтва ў Лодзі.

Ні многа ні мала, а ўсё гэта ў адзін дзень. Праграма ўпісваецца ў традыцыю мультызадачнага мерапрыемства, дзе свой інтарэс знойдуць дарослыя і дзеці, фізікі і лірыкі, тыя, хто любіць журэк, і тыя, хто аддае перавагу флячкам. «Дзень Польшчы ў Мінску» прапануе далучыцца да польскіх традыцый, культуры і дасягненняў. Уваход на ўсе мерапрыемствы, вядома ж, вольны і чаканы.

Сафія ПАЛЯНСКАЯ

Тут тры мушкецёры, што прагнуліся ў нашы дні, атмасфера рэстарана Сайгона 1950-х і беларуская версія «Вяселля» літоўскага рэжысёра Оскараса Каршуноваса. VIII Міжнародны форум тэатральнага мастацтва абвясціў праграму, і яе геаграфія інтрыгуе — у Мінск прыедуць калектывы Паўднёвай Карэі, В'етнама, Фінляндыі, Польшчы, Літвы, Латвіі, Бельгіі, Францыі, Расіі. А ў праграме Belarus Open, вядома ж, будуць паказаны найлепшыя беларускія пастаноўкі апошняга часу. Сёлета «ТЭАРТ» пройдзе з 20 верасня да 16 кастрычніка — расклад ужо даступны і продаж білетаў адкрыты.

«Рэвізор» Мікалая Пінігіна.

Дзесяць пастацовак у беларускай праграме, дзевяць — у міжнароднай. Куратар Belarus Open Людміла Грамыка адабрала работы рэжысёраў як старэйшага пакалення, так і гучных маладых аўтараў — атрымаўся, як звычайна, збор найярчэйшых беларускіх тэатральных пастацовак за апошні час. Belarus Open увогуле выглядае фіналам пэўнага конкурсу, таму што, пакуль замежныя госці фэсту адкрываюць для сябе беларускі тэатр, беларусы могуць выкарыстаць праграму ў якасці спісу рэкамендацый і знаёміцца з ёй, калі жадаюць.

Дык вось «ТЭАРТ» прапануе звярнуць увагу на і без таго аблашчанага «Рэвізора» Мікалая Пінігіна, які быў пастаўлены ў Купалаўскім на трасянцы і выклікаў хвалю абмеркаванняў. На фэсце будзе паказаны «Mann ist mann» паводле Бертольда Брэхта — без Аляксея Ляляўскага і мінскага Лялечнага тэатра ў беларускай панараме не абысціся. З Брэста прыедуць «Новая зямля» Якуба Коласа ад Аляксандра Янушкевіча і аўтарскі монаспектакль

лідара «Троіцы» Івана Кірчука «Дарожка мая», створанага па матэрыялах беларускага фальклору і пастаўленага Аляксандрам Казаком.

Яўген Карняк стварае свае спектаклі ў працэсе работы з акцёрамі ў жанры фізічнага тэатра — і кожны аказваецца ўнікальным. У Belarus Open уключана адразу дзве пастаноўкі аднаго з самых вядомых беларускіх тэатральных рэжысёраў — «Сёстры Граі» і «Бетон». Заснаваныя на міфе аб багінях Фаркідах і на міфе аб Арфеі і Эўрыдыцы адпаведна.

«ТЭАРТ» рэкамендуе таксама практычны тэатр — дзве пастаноўкі, створаныя Цэнтрам візуальных і выканальніцкіх мастацтваў «АРТ Карпарэйшн». «З вучылішча» Аляксандра Марчанкі пастаўлена па п'есе беларускага драматурга Андрэя Іванова, якая была намінавана на прэстыжную тэатральную прэмію «Залатая Маска». «Крыжовы паходзцаў» прадстаўляе творчасць «самага экстравагантнага рэжысёра сучаснасці» Юрыя Дзівакова.

Міжнародная праграма пакажа «дзевяць найбуйнейшых тэатральных

пастацовак сучаснасці», адабраных і запрошаных дырэктарам фестывалю Анжалікай Крашэўскай. Што прыемна, дык бачыць тут заўсёднакаў. Пастаноўкі Оскараса Каршуноваса трапляюць на «ТЭАРТ» пяты раз — гэтым разам тут будзе «Вяселле» паводле Бертольда Брэхта, прычым адаптаванае пад геаграфію паказа. У Санкт-Пецярбургу, напрыклад, жаніліся пад «ДДТ», нам жа давядзецца пабачыць, як пастаноўку актуалізуецца пад Мінск.

Яшчэ адзін пастаянны госць Цімафей Кулябін, вядомы расійскі тэатральны рэжысёр, прычым вядомы сваімі інтэрпрэтацыямі класікі, на будучым «ТЭАРЦе» пакажа чэхавскіх «Трох сяцёр» на мове жэстаў.

Тэатр прызнаецца ў любові да кіно. У спектаклі «Проста кіназдымка» фінскага рэжысёра Крысціяна Смедса вядучыя акцёры Венгрыі і Эстоніі будуць гаварыць пра кіно і глядзець сцэны з фільмаў на фоне раскіданага папкорна.

В'етнамцы, якія пераехалі ў Францыю і выявілі, што яе рэчаіснасць сумна адрозніваецца ад іх уяўленняў, будуць дзейнічаць у капрадукцыйным спектаклі «Сайгон» у антуражы французскага рэстарана, які больш нагадвае В'етнам 1950-х.

Ад Паўночнай Карэі мы ўбачым харэаграфічную пастаноўку аб вандроўных музыкантах «Даркнэс Пумба». Яшчэ два харэаграфічныя спектаклі пакажа Польскі тэатр танца з Познані — «Czterdzieści» вядомага нарвежскага харэографа Джо Стромгрэна і пастаральную «Жатву» ў пастаноўцы Ігара Гашкоўскі і харэаграфіі Іваны Пасіньскай.

Атос, Партос і Арамис апынуцца ў сучасным свеце ў пастаноўцы «Тры мушкецёры. На ўсход ад Вены» рэжысёра Вальтэраса Сіліса. З Бельгіі прыедзе палітычны трылер «Арктыка» з вандроўкай у 2025 год.

Нарэшце, «Школа ТЭАРТа» правядзе шэраг адукацыйных мерапрыемстваў, прысвечаных тэатральным мастацтву і індустрыі.

Расклад, апісанне пастацовак, фатаграфіі са спектакляў і ўвогуле больш падрабязную інфармацыю аб будучым Міжнародным форуме тэатральнага мастацтва можна знайсці на сайце teart.by. Білеты раскупляюцца хутка.

Сафія ПАЛЯНСКАЯ

НА СКРЫЖАВАННЯХ УСПАМІНАЎ

Нашы сны, нібы доўгачаканыя або ўзніклыя раптоўна дарогі, пакідаюць пра сябе ўспаміны. А калі гэты дарогі ў жыцці было столькі, што ўсіх не пералічыць, — успаміны перш за ўсё вядуць да пачатку самай першай дарогі — да нашай малой радзімы.

Можна прыехаць здалёку да той хаты, дзе ты калісьці нарадзіўся. Можна ўбачыць і пазнаць сябра, якога шмат дзесяцігоддзяў не сустракаў. Нават можна ўспомніць, дзе пад бетоном сучаснай аўтастрады некалі бегла, хавалася ў траве твая першая сцэжка...

Але часам толькі ў снах даступна перанесціся ў тое мінулае. Зноў пачуць далёкія галасы, наталіцца незабыўным водарам бэзу каля бацькоўскай хаты, убачыць на яе ганку дарагога табе чалавека.

Менавіта з-за гэтага (на маю думку) вядомы паэт, публіцыст Навум Гальпяро-

віч назваў сваю новую кнігу «На скрыжаванні сноў». У навелах і эсе ён запрашае чытача разам прайсці дарогамі свайго юнацтва, пазнаёміцца з сябрамі, суседзямі, паглядзець на яго малую радзіму — тагачасны Полацк. Даверліва аўтар перадае чытачу свае ўражання, расказвае пра першыя жыццёвыя досведы. Перакідваючы масткі ўспамінаў праз гады, са шчырай пачуццёвасцю разважае над маральнымі праблемамі жыцця. Убачанае ў Беларусі і на розных шыроках планеты перадае з дакладнасцю мастацка-жывалісцтва.

Днямі, выступаючы перад аматарамі паэзіі ў Вя-

Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ у час прэзентацыі сваёй новай кнігі ў мінскім Літаратурным музеі Максіма Багдановіча.

зынцы, Навум Гальпяровіч сказаў сваім паклоннікам, што яго ўсё больш прыцягвае праца над прозай. Пачвардженне гэтаму — кніга навел і эсе «На скрыжаванні сноў». Аўтар звыш дзесяці паэтычных зборнікаў сабраў для сваёй новай кнігі прозу, адметную лірыч-

насцю вобразаў і багаццем моўнай палітры.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

(Зборнік «На скрыжаванні сноў» выйшаў у Мінску ў выдавецтве «Мастацкая літаратура» па заказе і пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.)